

๑๕

เสาหลัก

กรรมฐาน

“...ตั้งวัดที่แรก
แถวนี้ยังเป็นป่าเป็นดง
กระทอนเต็มไปหมด...
แต่ก่อนเป็นป่าทั้งนั้น
จนถึงทางแยก...
เป็นป่าเป็นดง
จนกระทั่งเข้าถึงหมู่บ้าน...
ตะวันออกนี้ดงทั้งหมด
เดี๋ยวนี้ไม่มีเหลือเลย
ป่าเปลี่ยนไปหมดแล้ว...”

ตั้งวัดป่าบ้านตาด

ด้วยเหตุที่โยมมารดาล้มป่วยด้วยโรคอัมพาต ท่านจึงพากลับมารักษาตัวที่บ้านตาด หมอที่รักษาโรคอัมพาตใช้อ้อยดำผสมในสูตรยาด้วย ท่านจึงหาอ้อยดำมาปลูกไว้ข้างๆ ภูมิของโยมมารดา หมอทำการรักษาอยู่ถึง ๓ ปี โรคจึงหายขาด

จากการที่ต้องอยู่พยาบาลโยมมารดาเป็นเวลานาน ทั้งโยมมารดาก็มีอายุมากแล้ว การจะหอบหิ้วไปอยู่ด้วยกันในสถานที่ทุรกันดารตามอริยาศัยเดิมของท่านที่ชอบหลีกเร้นแต่ผู้เดียวนั้น ก็มีแต่จะสร้างความลำบากให้กับโยมมารดา

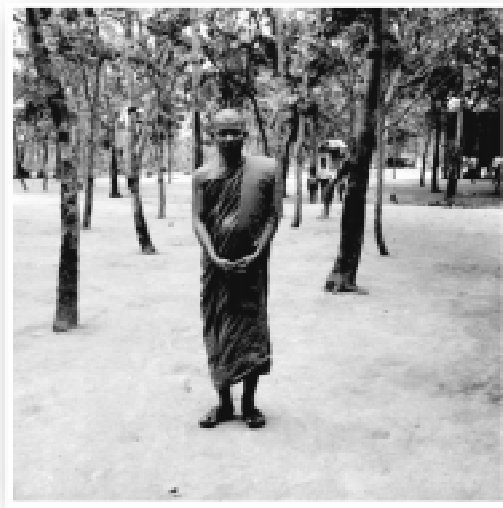
กำลังจัดอาหารถวายหลวงตา บนศาลาวัดป่าบ้านตาด ๑๑ มกราคม ๒๕๐๘

ความคิดก่อตั้งวัดป่าบ้านตาดจึงเกิดขึ้น
ด้วยเหตุผลนี้เอง

ประจวบกับเวลานั้นชาวบ้านตาด
ก็ได้ยินกิตติศัพท์กิตติคุณของท่านมานาน
แล้ว มีความประสงค์อยาก让您ตั้งวัด
ขึ้นเช่นกัน จึงได้พร้อมใจกันถวายที่ดิน
วัดป่าบ้านตาด จึงเริ่มเป็นรูปเป็นร่างขึ้น
ตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๔๙๙ เป็นต้นมา

เมื่อได้อยู่เป็นที่ เป็นฐาน ทำให้
พระเณรต่างหลั่งไหลมาอยู่กับท่านมาก
ขึ้น ในระยะแรกๆ ท่านจำกัดจำนวนไว้
เพียงแค่ ๑๗-๑๘ องค์ และคงจำนวนไว้
เช่นนั้นอยู่หลายปีคือ ตั้งแต่ ๒๔๙๙ มาจน
กระทั่งถึง ๒๕๑๙-๒๕๒๐ อย่างไรก็ตาม
เมื่อครูบาอาจารย์องค์สำคัญๆ ต่างล่วงลับ
ไป พระเณรจำนวนมากไม่มีที่เกาะที่ยึด
ท่านก็ค่อยอนุโลมให้เพิ่มขึ้นๆ จนกระทั่งปี
๒๕๔๑ มีพระเณรในพรรษาทั้งสิ้น ๔๗ องค์

เนื่องจากโยมมารดาของท่านนั้น
มิได้ฝึกหัดอ่านเขียนหนังสือมา เพราะ
สมัยก่อนการศึกษายังไม่เจริญดังเช่น
ปัจจุบันนี้ จึงต้องอาศัยลูกหลานช่วยอ่าน
หนังสือที่ท่านเป็นผู้เขียนขึ้น เช่น ประวัติ
ท่านอาจารย์มั่น ให้ฟังทุกวัน รวมทั้งท่าน
จะให้การอบรมธรรมแก่โยมมารดาของ

วัดป่าบ้านตาดสมัยแรกๆ

หลวงตาขึ้นตรวจดูความเรียบร้อยด้วยตนเองก่อนการฉาบปูนกิจกรรมโยมมารดา บริเวณหน้าศาลารัตบ้านตาตาด

โยมมารดาได้ตอบว่า

“...ร่างกายเจ็บไข้ได้ป่วยก็จริง แต่ใจนั้นใสสว่างกระจ่างแจ้ง อยู่ตลอดเวลา...”

โยมมารดาของหลวงตา

ท่านโดยสม่ำเสมอ ความซาบซึ้งในธรรม จึงมากยิ่งขึ้นทุกวัน ความเพียรก็เข้มแข็ง จึงสามารถปฏิบัติภาวนาได้เป็นอย่างดี และก้าวหน้าไปโดยลำดับเต็มความสามารถของท่าน โยมมารดาของท่านเคยเล่าว่า “ได้ฟังท่านแสดงธรรมครั้งใดไม่เคยพลาดเลย จิตจะรวมลงแนวทุกครั้งไป”

ป่วยเพียงกาย ใจแจ่มกระจ่าง

ในวาระสุดท้ายก่อนหน้าที่โยมมารดาจะจากโลกไป ท่ามกลางทุกขเวทนา กล้าที่พร้อมจะให้สิ้นชีวิตได้ทุกเมื่อ ท่านได้เข้าไปเยี่ยม และถามว่าอาการเป็นอย่างไรบ้าง โยมมารดาได้ตอบว่า

“*Āḥ; OĀā' cācā' cā; cācā' cā*
นั่นใสสว่างกระจ่างแจ้งอยู่ตลอดเวลา”

จึงเป็นที่เชื่อได้ว่า โยมมารดาของ

ท่านได้ประสบสุดโต นับว่าสมเจตนารมณ์
ของท่านอย่างยิ่งที่ได้ทดแทนพระคุณโยม
มารดาอย่างเต็มที่ สมดังที่พระบรมศาสดา
ทรงสรรเสริญไว้ว่า

“ผู้ใดทำมารดาบิดาให้ตั้งอยู่ใน
คุณความดี มีศรัทธา ศีล ปัญญา เป็นต้น
ผู้นั้นชื่อว่าได้สนองคุณท่านเต็มที่”

โยมมารดาได้จากโลกนี้ไปด้วย
อาการอันสงบเมื่อมีอายุย่างเข้า ๙๓ ปี
ตรงกับวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๒๕
และด้วยเหตุนี้เองในทุกๆ ปีของวันที่ ๓๐
พฤษภาคม (วันทำบุญโยมมารดา) ท่าน
ไม่เคยละเว้นและไม่ลืมที่จะทำบุญระลึก
ถึงพระคุณโยมมารดา สิ่งนี้ย่อมแสดงถึง
ความซาบซึ้งในบุญในคุณของโยมมารดา
แบบไม่สร้างชา

หลวงตา (ถ่ายเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๐๐)

งานฉลองกิ่งพุทธกาล

ย้อนมากล่าวถึงท่านพ่อลี วัด
อโศการาม ซึ่งชาวจันทบุรีเคยเอาเรื่องการ
เทศน์น้ำไหลไฟสว่างของท่านไปเล่าให้
ท่านพ่อลีฟัง ความเป็นจริงแล้วท่านทั้ง
สองเคยรู้จักกันมาก่อนแล้วสมัยที่ท่าน
อาจารย์มั่นยังมีชีวิตอยู่ ดังคำกล่าวของ
ท่าน (หลวงตา) ว่า

“...ท่านพ่อลีมีนิสัยเด็ดเดี่ยว
อาจหาญชาญชัยมากในการประพฤติ
ปฏิบัติ และท่านเคยเป็นลูกศิษย์ของหลวง
ปู่มั่นมาตั้งแต่เริ่มแรกใน จนกระทั่งได้
พลัดพรากจากกันทั้งหลวงปู่มั่น และองค์
ท่านเองก็เคยไปมาหาสู่กันอยู่เสมอ

เท่าที่ได้สังเกตในเวลาท่านไป
กราบนมัสการหลวงปู่มั่นที่วัดบ้านหนอง
ผือ นั้น รู้สึกว่าหลวงปู่มั่นท่านแสดงอภิป
กิริยาเต็มไปด้วยความเมตตาอย่างมาก
มายเห็นได้อย่างชัดเจน แม้ท่านจะไม่ได้
พักอยู่วัดป่าหนองผือเป็นเวลานานก็ตาม
แต่สถานที่ให้พักสำหรับท่านพ่อลีเรา
นี่ ท่านเป็นผู้สั่งเองว่าให้ไปจัดที่นั้นๆ คือใน
ป่านอกบริเวณรั้ววัด ให้ท่านลีได้พัก
สบายๆ เพราะสงัดดีกว่าที่อื่นๆ

คำว่าที่นั้นๆ นั้นหมายถึงในป่า
ลึกๆ โนน แล้วก็สั่งเราเองนี้ให้เป็นผู้ไปดู
และจัดสถานที่ที่จะให้ท่านพัก หลังจาก
นั้นท่านยังตามไปดูสถานที่พักนั้นอีกด้วย
นี่ก็เป็นเหตุให้ประทับใจไม่ลืม และการให้
โอวาทสั่งสอนใน ๒-๓ คืนที่ท่านพักอยู่นั้น

ท่านพ่อลี กับศิษยานุศิษย์

รู้สึกว่ประทับใจอย่างมากทีเดียว

เพราะครูบาอาจารย์ที่เป็นลูกศิษย์ของท่านและเป็นทีเมตตาเป็นที่ไว้วางใจของท่าน นานๆ จะได้ไปพบกับท่าน กราบนมัสการท่านครั้งหนึ่งและได้สนทนาธรรมกัน ท่านจึงได้สนทนากันอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย เต็มอรรถเต็มธรรมทุกชั้นตอน ซึ่งยากที่จะหาฟังได้ในเวลาอื่นๆ

นี่ก็เป็นเหตุการณ์ที่ลืมไม่ได้ เพราะหลวงปู่่มันนั้นแสดงอาการอันใดออกมา ย่อมเต็มไปด้วยเหตุด้วยผลด้วยความหมายที่จะยึดเป็นคติได้ตลอดไป ไม่สักแต่ว่ากิริยาที่แสดงออกมาเท่านั้น แต่เต็มไปด้วยความหมาย นี่ท่านพ่อลีก็เป็นลูกศิษย์องค์สำคัญขององค์หนึ่งของหลวงปู่่มันเรา...”

จากคำกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าท่านพ่อลีรู้จักคุ้นเคยกับท่านตั้งแต่สมัยอยู่บ้านหนองผือแล้ว

๒๕๐๐ ปีนั้นเป็นปี ๒๕๐๐ ครบถึง

พุทธกาล ท่านพ่อลีจึงได้จัดเตรียมงานฉลองพระพุทธศาสนาขึ้นที่วัดอโศการาม จังหวัดสมุทรปราการ ความตั้งใจของท่านพ่อลีในทีแรกคิดจะจัดงานนาน ๒ อาทิตย์ แต่ก็มีเหตุให้ขยายวันเพิ่มออกไป

เป็นปกติธรรมดา เมื่อทำกิจการงานใด ปัญหาในงานนั้น ย่อมเกิดมีขึ้นไม่มากก็น้อย หากต้องอาศัยคนหมู่มากเข้าร่วมงานกันด้วยแล้ว การตกลงกันในงานเพื่อจะให้มืทิศทางเดียวกัน ย่อมเป็นสิ่งจำเป็นมากยิ่งขึ้นไปอีก มิฉะนั้นปัญหาต่างๆ พอให้รำคาญใจย่อมจะเกิดขึ้นได้โดยง่าย แม้ในคราวจัดงานบุญครั้งนี้ก็เช่นกัน

พอเริ่มงานได้ประมาณอาทิตย์หนึ่ง ก็เริ่มมีปัญหบางประการเกิดขึ้น คือจำนวนแม่ครัวมีไม่เพียงพอ ปัญหาเท่านั้นคงไม่ใหญ่โตอะไร แต่เมื่อขยายผลมากขึ้นทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ อันเป็นกิงก้านสาขามากจนเป็นเหตุให้เกิดการโต้เถียงกันที่สุดในที่สุด เนื่องจากยังหาจุดลงตัว ไม่ได้

ภาพจิตรกรรมฝาผนังในวิหารวัดอโศการาม จ.ลพบุรี

ท่านพ่อลีสั่งว่า
“...บอกให้มหาบัว
เท่านั้นนะ ไปชำระเรื่อง
ที่ครัว คนอื่นไปไม่ได้
โดยเด็ดขาด ห้ามไม่ให้
ใครแทนเป็นอันขาด...”

งานส่วนรวมจึงเกิดชะงักงันขึ้น กลายเป็น
ปัญหาใหญ่โต แม้จะมีพระภิกษุครูบา
อาจารย์พยายามไปพูดคุยช่วยแก้ปัญหา
แต่ก็ยังไม่เป็นผลดีขึ้นแต่อย่างใด บางที
อาจซ้ำร้ายลงไปอีก

ตั้งนั้นเมื่อเรื่องนี้ทราบถึงท่านพ่อลี
แล้ว ท่านจึงรีบสั่งเด็ดขาดกับท่านอาจารย์
เจี๊ยะ^๑ ให้ไปตามท่าน(หลวงตา) ซึ่งพอดี
อยู่ในงานครั้งนั้นมาช่วยแก้ปัญหาให้ ท่าน
อาจารย์เจี๊ยะรับคำสั่งจากท่านพ่อลีให้ไป
บอกท่านว่า

“...บอกให้มหาบัวเท่านั้นนะไป
ชำระเรื่องที่ครัว คนอื่นไปแทนไม่ได้โดย
เด็ดขาด... ห้ามไม่ให้ใครแทนเป็นอัน
ขาด...”

ด้วยความจำเป็นอันเลี่ยงไม่ได้
เช่นนี้ ท่านจึงเข้าซักถามปัญหากับแม่ครัว
ว่ามีต้นสายปลายเหตุเช่นไร หนักเบามาก
น้อยเพียงใด เมื่อเข้าใจเหตุผลแล้ว ท่าน
ก็ชี้ถึงปัญหาและวิธีแก้ไขอย่างตรงไปตรง

มา ทำให้ทุกคนรู้สึกถึงใจในเหตุผล และ
ช่วยชวนชวายนคนละไม้ละมือจนปัญหา
ต่างๆ หหมดไป งานฉลองครั้งนั้นจึงผ่านไป
ได้ด้วยดี ไม่มีเรื่องหนักอกหนักใจใดๆ อีก
คำพูดอย่างจริงจังเข้มข้มของท่านในครั้ง
นั้นโดยย่อๆ มีว่า

“...เวลานี้พวกเราทั้งหลายมากัน
ในนามลูกศิษย์ของท่านพ่อนะ... วาสนา
บารมีของท่านพ่อเป็นยังไง เราถึงมาทำ
อย่างนี้... เพราะเราทุกๆ คน ก็มาในนาม
ลูกศิษย์ แล้วทำไมถึงจะปฏิบัติต่อกันไม่ได้
ล่ะ?”

ทำไมถึงกระทบกระเทือนถึงท่าน
พ่อ หากว่าท่านพ่อบอกว่าแบบนี้จะว่ายังไง
ล่ะ ท่านพ่อจะไม่พูดก็คำนั้น จะพูด ๒-๓
คำแล้วพวกเราจะแก้ได้ไหม?... เอา ท่าน
พ่อจะเดินจากมานู่น

‘อาตมาจะไปแล้วนะ อาตมาไม่มี
วาสนาบำเพ็ญพาลูกศิษย์ลูกหา พาทำ
งานคราวนี้ก็ได้’

ท่านพ่อจะไปละนะ ท่านก้าวออก
จากวัดไปนี่เอา ใครจะติดตามไปเอาท่าน

๑ หลวงปู่เจี๊ยะ จุนโท ต่อมาท่านเป็นเจ้าอาวาส
วัดป่าภูกิริห์ตปฐิปัทธาม อ.สามโคก จ.ปทุมธานี

มาได้ไหม? ถ้าหากว่าพวกเราไม่รีบแก้ไข ตั้งแต่บัดนี้... เวลานี้ก็อยู่ในฐานะที่จะควรแก้ไขได้ ปฏิบัติกันไม่ได้หรือ?...”

พอพูดถึงจุดนี้ คนที่ท้อกับปัญหาทางแก้มันออกก็เหมือนถูกกระตุกใจให้ระลึกถึงบุญถึงคุณของท่านพ่อลีที่อุทิศสัจจะเมตตาแนะนำสั่งสอนให้รู้ผิดชอบชั่วดีพอเป็นผู้เป็นคนขึ้นมา ต่างมีแก้ไขแข็งขันคิดสู้กับปัญหานั้นให้หมดให้จางไป ไม่เห็นแก่เรื่องซัดดอกซัดใจเล็กๆ น้อยๆ เป็นเรื่องใหญ่ยิ่งกว่ากิจการงานของครูบาอาจารย์ ต่างขันอาสารับปากรับคำท่านขึ้น คนนั้นก็ว่า “ได้” คนนี้ก็บอกว่า “ได้” คนนั้นก็รับอาสาจะไปติดต่อครัวนั้นให้ คนนั้นก็จะไปติดต่อโรงนั้นๆ ต่างคนต่างจะไปเอามาให้ได้ทั้งนั้น สามัคคีคือพลังกลับคืนมาอีกครั้งดั้งเดิม

เมื่อได้จุดลงตัวแล้ว ความสมานกลมกลืนกันในงานก็เกิดใหม่อีกครั้งแต่เข้มแข็งกว่าเดิม ปัญหานั้นก็หมดสิ้นไป กลับกลายเป็นพลังสามัคคีช่วยกันชนิดท่วมท้นเลยทีเดียว คือพอประมาณ ๒ ทุ่ม แม่ครัวก็ประกาศขึ้นนามีถึง ๒๐๐ คน ครัวนพอ ๓ ทุ่ม มีถึง ๓๐๐ คน

พอล่วงถึงตอนเช้าขึ้นถึงได้ ๓๐๐ กว่าคน และด้วยความพร้อมเพรียงเช่นนี้เอง ท่านพ่อลีเลยสนองตอบน้ำใจลูกศิษย์ ด้วยการขยายเวลาออกจรมถึง ๓ อาทิตย โดยไม่มีปัญหาขัดแย้งใด ๆ เกิดขึ้น เรื่องต่างๆ ก็สงบเรียบไปหมด

คงเพราะเหตุการณ์จุดนั้นด้วยส่วน

หนึ่ง เป็นผลให้ท่านพ่อลีสงวนท่านไว้ ไม่ยอมให้ท่านไปไหนตลอดระยะงานฉลองครั้งนั้น เมื่อท่านพ่อลีเจอหน้าท่านครั้งใด มักจะพูดขึ้นด้วยความเมตตาแบบคนสนิทสนมคุ้นเคยกันว่า

“...มหาบัวไปไหนไม่ได้นะ ยังไม่เสร็จ... มหาบัวไปไหนไม่ได้นะ งานยังไม่เสร็จ...”

จากนั้นท่านพ่อลีก็พาท่านเดินไปดูที่นั่นที่นี้ในตอนเช้าเวลาเลี้ยงอาหารกัน บางหรือดูเรื่องอื่นๆ บ้าง ทำให้ทุกคนในงานครั้งนั้นต่างเห็นถึงความเมตตาสนิทสนมที่ท่านพ่อลีมีต่อท่านอย่างเป็นกรณีพิเศษทีเดียว

มหาบัว เอ้า ! พิจารณา

อีกครั้งหนึ่งที่วัดอโศการามแห่งนี้ เดียวกันนี้ มีการประชุมสงฆ์เรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งซึ่งท่านได้เข้าร่วมประชุมด้วย ครั้งนั้นมีแต่พระเถรานุเถระครูบาอาจารย์องค์สำคัญๆ ทั้งนั้น(รวมทั้งท่านพ่อลี) เข้าร่วมประชุมอยู่ด้วย ทราบกันว่า ระหว่างการประชุมซึ่งยังหาจุดลงเอยไม่ได้นั้น ท่านพ่อลีได้บอกท่านให้ร่วมพิจารณา แสดงความคิดเห็นด้วย โดยพูดขึ้นในที่ประชุมว่า

“มหาบัว เอ้า ! พิจารณา”

ด้วยความจำเป็นและเคารพต่อท่านพ่อลี ท่านจึงร่วมแสดงความคิดเห็นด้วย นิสัยจริงจึงเป็นพื้นเดิมของท่านทำให้การพิจารณาวิวินิจฉัยในเรื่องนั้น เป็นไปอย่างเต็มเหนี่ยวเต็มเหตุเต็มผล

ผลปรากฏว่า คณะสงฆ์ต่างเห็นดีและยอมรับตามคำวินิจฉัยของท่านด้วยกันหมด วาระการประชุมที่มีลักษณะเหมือนว่าจะหาที่จบลงได้โดยยาก จึงกลับกลายเป็นอันตกลงยอมรับตามนั้นได้อย่างรวดเร็วถึงใจ การประชุมสิ้นสุดลงได้ด้วยดี

ความเมตตาที่ท่านพ่อลีมีต่อท่านอีกเรื่องหนึ่งนั้น เป็นระยะที่สุขภาพของท่านพ่อลีเริ่มไม่ค่อยดีนัก ท่านพ่อลียังอุตสาหะเมตตาเขียนจดหมายด้วยตนเองมาถึงท่าน มีใจความโดยย่อคือ

“...ให้ท่านไปจำพรรษาที่วัดอโศการามด้วย...”

แต่ในระยะนั้นท่านเองก็เพิ่งเริ่มสร้างวัดป่าบ้านตาดขึ้นใหม่ๆ เช่นกัน ทั้งพระเถรที่วัดก็มีมากพอสมควร ท่านจึงกราบเรียนท่านพ่อลีไปว่า ไม่สามารถไปจำพรรษากับท่านพ่อลีได้

ขบขัน...พระป่าเข้าเมือง

เหตุการณ์ระหว่างท่านกับท่านพ่อลีอีกครั้งหนึ่ง ท่านเคยเล่าแบบขบขันเต็มທີ່ถึงความเซยของตัวเองดังนี้

“...มันขบขันตอนที่ท่านมารักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลบุคคโลนะ พระปิ่นเกล้านั่นละ เราไปเยี่ยมท่าน แล้วมันมีออกอดยูนหนึ่ง (ออกสำหรับคนป่วยไว้เรียกแพทย์พยาบาลในยามฉุกเฉิน) เขาเอาวางไว้นี้ เราก็คูย ก็มันวางอยู่ข้างเรานี่ เราก็นั่งคูย คูยกับท่าน เห็นออกมันวางอยู่ เราไม่รู้ว่ามันเป็นออกนี่นะ

มันขบขันดีนะ ขบขันตรงนี้ละ ตรงพระปิ่นเกล้า ไม่รู้เรื่องอะไร ไปเห็นออกมันวางอยู่ มันติดอยู่ข้างนี้ เราก็จับมาเห็นมันอ่อน ๆ เราก็เลยบีบดูเสีย เราไม่รู้ว่ามันเป็นออกนี่นะ พอบีบทางนี้ มันก็ไปกวนพวกหม้อและพยาบาลนี่นะ พวกที่อยู่ข้างล่างก็เลย ไฮ้เลยแตกฮือขึ้นเลย รุมขึ้นมา

‘เอ๊ะ ท่านพ่อเป็นอะไร? เป็นอะไร?’

ท่านพ่อว่า ‘จะเป็นอะไร แล้วเป็นอะไรกันเนี่ย?’

ประณีประนอม ยอมธรรม

‘ก็ได้ยินเสียงออกดทางนุ่น’
ท่านพ่อว่า ‘ออกที่ไหนหนะ?’
ท่านก็ไม่รู้ว่าเราด มันขบขันตรงนี้
ละ ไร่เราเองยังไม่รู้นะ เขามาทางนุ่นเราก็
ยังไม่รู้ว่าอันนี้คือออก เสียงออกมันไปกวน
ของเขา ก็เราบิบบเล่นธรรมดา ออกๆ นั้นซี
เขาก็รู้ขึ้นมา

‘เอ ท่านพ่อเป็นอะไร? ท่านพ่อ
เป็นอะไร?’ เขามาแบบตาลีตาลานนะ
มาแบบรีบด่วนจริงๆ...ก็มันนุ่มๆ เราด
เล่น เราถามเขาว่า

‘หือ? อันนี้เหวอ? ที่ว่าได้ยินเสียง
ออก นี่อันนี้เหวอ?’

‘อันนี้แหละ’

‘โอ! แล้วกันละ เราบิบบเล่นอยู่นี้’
ท่านพ่อว่า ‘หุ้ย ทำไม่เข้าเรื่อง’
ท่านว่าอย่างนั้นนะ ท่านพูดเท่า
นั้นแหละ ‘ทำไม่เข้าเรื่อง’ เขาก็แตกฮือลงไป
ละนะ พอรู้เรื่องราวเพราะอันนี้เอง เราว่า

‘โอย นี่กระผมแหละบิบบเล่น นี่กว่า
อะไรไม่รู้เรื่อง’ ท่านพ่อว่า ‘ทำไม่เข้าเรื่อง’
...พอเขาารู้เรื่องแล้วต่างคนต่าง
หัวเราะกันลั่น”

การประชุมปรึกษาหารือกันในงานใดก็ตาม
ไม่ว่าฝ่ายฆราวาสหรือภิกษุสงฆ์ เป็น
ธรรมดาที่มักมีทางเลือกที่เหมาะสมอยู่
หลายทาง การตัดสินใจเลือกทางใดทาง
หนึ่งจำต้องประกอบด้วยเหตุผลอันแน่น
หนาและเป็นธรรม หลายครั้งหลายคราที่
ต้องรู้จักประณีประนอมยอมกันระหว่างทาง
เลือกหลายๆ แบบให้เป็นที่ลงใจและเกิด
ประโยชน์โดยรวมร่วมกันสูงสุด เกิดการ
กระทบกระทั่งอันทางความคิดเห็นน้อยที่
สุด

เรื่องเหล่านี้เป็นที่ทราบกันดีในหมู่
สมาชิกที่เคยร่วมประชุมกันทั้งฝ่ายสงฆ์
และฆราวาสว่า ครั้งเมื่อท่านเข้าร่วม
ประชุมด้วย ท่านเคยทำหน้าที่ทั้งซักถาม
ทั้งวินิจฉัย พิเคราะห์ และเสนอการตัดสินใจ
ให้ผู้ร่วมประชุมได้คัดค้านหรือลงมติ
อย่างเข้มขันตามอุปนิสัยจริงจังของท่าน
และผลปรากฏเสมอๆ ว่า ที่ประชุมร่วมลง
มติยอมรับการตัดสินใจเลือกนั้นๆ
ชนิดอุ้นหนาฝ่าคัง เป็นที่พอใจกันถ้วน
หน้า ดังเช่นครั้งหนึ่งมีการประชุมกันที่วัด
โพธิสมภรณ์ จังหวัดอุดรธานี

ครั้งนั้นเป็นระยะที่เจ้าคุณธรรม
เจดีย์พระอุปัชฌาย์ของท่านมรณภาพ
แล้ว ที่ประชุมมีเรื่องปรึกษาปรารภเกี่ยว
กับบริหารเครื่องใช้ของเจ้าคุณธรรมเจดีย์
ผู้ร่วมประชุมมีทั้งเจ้าคณะภาค เจ้าคณะ

จังหวัด พระเถระหลายรูป ฝ่ายฆราวาสก็มี ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานเข้าร่วม ประชุมด้วย

ประชุมอยู่ถึง ๒ วัน ก็ไม่สามารถจะหาข้อตกลงที่เหมาะสมได้ จึงเป็นที่หนักอกหนักใจแก่กรรมการผู้เข้าร่วมพิจารณาไม่น้อยทีเดียว เหมือนไฟอยู่ในอกเพราะหาจุดตัดสินไม่ได้ แต่กาลเวลาล่วงเลยไปมากแล้ว เกรงจะไม่ทันการณ์

ด้วยเหตุนี้เอง ท่านเจ้าคณะจังหวัดอุดรธานีเขียนจดหมายด่วนให้เถรเดินมาส่งถวายท่านถึงวัดป่าบ้านตาด เพราะสมัยนั้นรถราไม่มี จดหมายนั้นมีใจความสำคัญว่า

“...ขอนิมนต์ท่านอาจารย์ไปดับไฟที่วัดโพธิ์ให้ด้วย... มองเห็นแต่ท่านอาจารย์องค์เดียวเท่านั้น ขอนิมนต์ไปโดยด่วน...”

หลังจากอ่านจดหมายฉบับนี้แล้ว ท่านรู้สึกเห็นอกเห็นใจคณะผู้ร่วมประชุมเป็นอันมาก ทั้งวัดนี้และเรื่องที่ประชุมอยู่นี้ก็เป็นเรื่องของพระอุปัชฌาย์อาจารย์ของท่านเองด้วย ทั้งพระสงฆ์ฆราวาสผู้เข้าร่วมประชุมก็ล้วนแต่มีจุดมุ่งหมายที่ดีที่จะให้งานบรรลุผลสำเร็จด้วย เพราะต่าง

ก็เป็นลูกศิษย์ลูกหาของเจ้าคุณธรรมเจดีย์ด้วยกันทั้งนั้น

ท่านจึงสะพายบาตรออกเดินจากวัดป่าบ้านตาดลัดไปทางสนามบินจนถึงชานเมืองอุดรธานีจึงจะมีสามล้อให้ขึ้นต่อไปได้ พระผู้เข้าร่วมประชุมคราวนั้นกล่าวถึงเหตุการณ์ครั้งนั้นอย่างถึงใจในความเด็ดของท่านว่า

“...เมื่อท่านไปถึงที่ประชุม ท่านก็เริ่มไล่ซักถามเรื่องราวต่างๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วนทุกแง่ทุกมุมจนจบครบถ้วน และตอบโต้ในจุดแห่งปัญหาต่างๆ ด้วยเหตุผลจนผู้ซักถามเป็นที่ล่งใจ หมดข้อสงสัยใดๆ อีกต่อไปโดยประการทั้งปวง ใช้เวลาทั้งสิ้นเพียง ๔๕ นาทีเท่านั้น ในตอนท้ายก่อนจบการประชุม ท่านกล่าวต่อที่ประชุมว่า ‘ใครมีข้อพิจารณาคัดค้านในจุดเหล่านี้บ้างหรือไม่ อย่างไร?’

ปรากฏว่าไม่มีใครค้านแต่อย่างใด ทั้งฝ่ายสงฆ์และฆราวาสต่างตกลงเห็นดีเห็นงามและพร้อมกันเซ็นรับรองข้อยุตินั้นร่วมกันด้วยความเรียบร้อย และขอให้ท่านร่วมเซ็นชื่อเป็นเกียรติด้วย แต่ท่านก็ไม่ได้เซ็นชื่อแต่อย่างใด...”

ในเรื่องนี้ท่านให้เหตุผลว่า “...เราไม่ได้มาเพื่อการลงเอาชื่อแต่มาเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่างหาก เมื่อวาระสงบเรียบร้อย เราก็พอใจแล้ว...”

ด้วยอุปนิสัยของท่านที่มีเหตุมีผล และมีความจริงจังเด็ดขาด ไม่หวั่นเกรงต่อสิ่งใดหรือคนใดยิ่งกว่าธรรมนี้เอง ท่าน

จึงมักถูกขอให้เป็นหลักในการประชุมสำคัญๆ อยู่เสมอ อีกทั้งการแสดงความคิดเห็นของท่านจะพยายามหาจุดพอเหมาะพอดีในการตัดสินใจ เรื่องที่เป็นปัญหาอยู่นั้นจึงมักไม่มีสิ่งกระทบกระทั่ง หากมีก็น้อยที่สุด แต่ก็ด้วยถือเอาเหตุผลและธรรมเป็นใหญ่ การประชุมครั้งสำคัญในที่ต่างๆ จึงยอมรืบทกลงกันได้ง่าย และสงบเรียบร้อย

นอกจากการประชุมที่ท่านเข้าร่วมวินิจฉัยด้วยดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ท่านก็ยังมีโอกาสเข้าร่วมประชุมครั้งสำคัญๆ อื่นๆ อีกมาก เช่น ที่วัดป่าสุทธาวาส จังหวัดสกลนคร วัดป่าอุดมสมพร จังหวัดสกลนคร วัดถ้ำกลองเพล จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นต้น

ที่ปรึกษาแห่งวงกรรมฐาน

แม้ในสมัยหลังๆ นี้ก็เช่นกัน ท่านมักได้รับคำขอร้องจากลูกศิษย์ทั้งบรรพชิตและฆราวาสอยู่เสมอๆ ให้เป็นประธานคอยให้คำปรึกษาแนะนำและตัดสินใจในงานสำคัญต่างๆ ที่มักมีแง่มุมข้อปลีกย่อยมากมายอันเป็นเหตุให้มีเรื่องต้องถกเถียงหาเหตุผลกันอยู่เนืองๆ

ครั้งเมื่อมีประธานที่ปรึกษาที่เด็ดขาดจริงจังและประกอบด้วยเหตุผลอรรถธรรมเช่นท่านเป็นผู้ตัดสินใจรวมอยู่ด้วยแล้ว งานนั้นๆ มักผ่านไปได้อย่างราบรื่นทุกครั้งทุกครั้งไป เป็นที่อบอุ่นเย็นใจแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

หลวงตา ณ วัดป่าบ้านตาด
(ถ่ายเมื่อ ๒๗ มกราคม ๒๕๑๑)

ด้วยความเมตตาและเห็นถึงความจำเป็นดังกล่าว ทำให้ท่านยอมเหน็ดเหนื่อยแบกภาระมาเกี่ยวข้องรับผิดชอบในเรื่องสำคัญๆ เสมอมา ตัวอย่างเช่น เรื่องเกี่ยวกับการจัดตั้งวัดกรรมฐานในจังหวัดต่างๆ ทุกภาค เพราะมีเจ้าศรัทธา คิดอยากถวายที่ดินท่านอยู่จำนวนมาก

เรื่องการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานและเจดีย์สถานของครูบาอาจารย์พระอริยสงฆ์องค์สำคัญๆ เรื่องสุขภาพการเจ็บป่วยการรักษาพยาบาลครูบาอาจารย์องค์สำคัญที่อาพาธหนัก ไปตลอดกระทั่งถึงเรื่องงานพระราชทานเพลิงศพของครูบาอาจารย์ท่านนั้นๆ เช่น หลวงปู่ขาว หลวงปู่ฝั้น ท่านอาจารย์สิงห์ทอง ท่านอาจารย์สุพัฒน์ หลวงปู่บุญจันทร์ ท่านอาจารย์สีทัน หลวงปู่คำตัน หลวงปู่หล้า และงานอื่น ๆ อีกหลายวาระด้วยกัน

มีตัวอย่างหนึ่ง แสดงถึงน้ำใจของท่านที่คอยให้คำปรึกษาและเอื้อเฟื้อต่อหมู่เพื่อนที่เคยปฏิบัติธรรมร่วมกันมา นั่นคือ **หลวงปู่บุญจันทร์ กมโล** แห่งวัดป่าสันติกาवास อำเภอไชยวาน จังหวัดอุดรธานี

หลวงปู่บุญจันทร์เป็นศิษย์ท่านอาจารย์มั่นอีกองค์หนึ่ง มีพรรษาเท่านั้นแต่ท่านให้ความเคารพนับถือในธรรมแก่กันและกันเป็นอย่างสูง ซึ่งนับวันจะหาครูได้ยากยิ่งในปัจจุบันนี้

“...ย่างเข้าเดือนที่ ๕ พ.ศ.๒๕๑๕ เมื่อท่านอาจารย์สิงห์ทองได้ทราบข่าวว่าหลวงปู่บุญจันทร์ป่วยหนัก จนฉันข่าวแคว้นละซ้อ ๒ ซ่อนเท่านั้น ท่านอาจารย์สิงห์ทองจึงเดินทางจากวัดมาเยี่ยมหลวงปู่

พอขึ้นไปถึงหลวงปู่ที่กุฏิ ท่านก็พูดเป็นเชิงเย้าเล่นตามนิสัยขี้เล่นของท่านว่า ‘เฮ้อ!ป่วยมานานอนตายอยู่ที่นี้ทำไม?’ หลวงปู่ตอบ ‘ไม่นานอนตายยังงี้ คนเดินไม่ได้’ ‘ทำไมไม่ไปหาหมอ?’ คราวนี้หลวงปู่เงิบ... ไม่ตอบว่าอะไร ท่านอาจารย์สิงห์ทองจึงกราบขอนิมนต์หลวงปู่ไปหาหมอที่โรงพยาบาลเพื่อให้หมอตตรวจรักษา หลวงปู่ว่า

‘ถ้าจะให้ไปหาหมอ ให้ไปกราบเรียนพ่อแม่ครูจารย์บ้านตาดเสียก่อนว่าท่านจะเห็นสมควรอย่างไร? จึงค่อยปฏิบัติตาม...’

ได้โอกาสอย่างนั้น จึงให้โยมพาไปวัดป่าบ้านตาดในวันนั้นเลยที่เดียวเพื่อกราบเรียนท่านพระอาจารย์มหาบัวเกี่ยวกับเรื่องป่วยของหลวงปู่ให้ท่านฟัง ท่านพระอาจารย์มหาบัวจึงสั่งว่า ‘ให้ไปบอกท่านบุญจันทร์ว่า เดียวนี้หมอเขามี ไปให้หมอเขาตรวจดูก่อน ถ้าเขารักษาไม่ได้ค่อยกลับมาคอยวันตายที่วัด’ แล้วท่านพระอาจารย์มหาบัวก็พาท่านอาจารย์สิงห์ทองเข้ามาในเมืองอุดรเพื่อจัดแจงตัวโดยสารไปกรุงเทพฯ ให้หลวงปู่ได้เดินทางไปหาหมอที่ร.พ.ศิริราช พร้อมกับสั่งให้ท่านอาจารย์สิงห์ทองเป็นผู้ติดตามไปด้วย... เมื่อรับคำสั่งจากท่านพระอาจารย์มหาบัวแล้ว ก็กลับมากกราบเรียนให้หลวงปู่บุญจันทร์ทราบในเย็นวันนั้น... เมื่อหลวงปู่ได้ทราบคำสั่งของครูบาอาจารย์ก็ยอมปฏิบัติตาม...

เมื่อเดินทางมาถึงกรุงเทพฯ ก็มีคุณหมอเจริญ วัดนสนุชาติ มาคอยรับอยู่ก่อนแล้ว เพราะท่านพระอาจารย์มหาบัวเมตตาเป็นธุระทุกอย่างทั้งเรื่องรถรับและเรื่องหมอที่ร.พ.ศิริราช... พอรถถึงโรงพยาบาล... ก็มี ศ.นพ.อุดม โปษะกฤษณะ และ ศ.นพ.โรจน์ สุวรรณสุทธิ มาคอยรับหลวงปู่เช่นกัน

ในตอนนั้นท่านอาจารย์สิงห์ทองจึงได้ยื่นจดหมายให้อาจารย์หมอทั้งสอง ซึ่งเป็นจดหมายของท่านพระอาจารย์มหาบัวฝากพระอาจารย์บุญจันทร์ที่อาพาธให้อยู่ในความดูแลของอาจารย์หมอทั้งสองด้วย... หลังจากหมอตระจุกแล้วจึงทราบว่าหลวงปู่ป่วยเป็นโรคหัวใจในกระดูก(ทำให้กระดูกขอสะโพกผุ) หมอบอกว่า

‘โรคนี้เป็นโรคที่รักษาให้หายได้ ถ้ามาหาหมอสักกว่านี้อีก ๒ เดือน กระดูกจะขาดต้องตัดขาขวาทิ้ง...’

หลังการผ่าตัด หมอให้พักฟื้นอยู่จนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๑๕ เมื่อเห็นว่าหลวงปู่แข็งแรงขึ้นและแผลผ่าตัดก็หายแล้ว หมอจึงอนุญาตให้หลวงปู่กลับได้... ท่านพระอาจารย์มหาบัวทราบว่า หมออนุญาตให้ออกโรงพยาบาลได้ จึงไปเยี่ยมหลวงปู่ในห้องผู้ป่วยและปรารภว่า

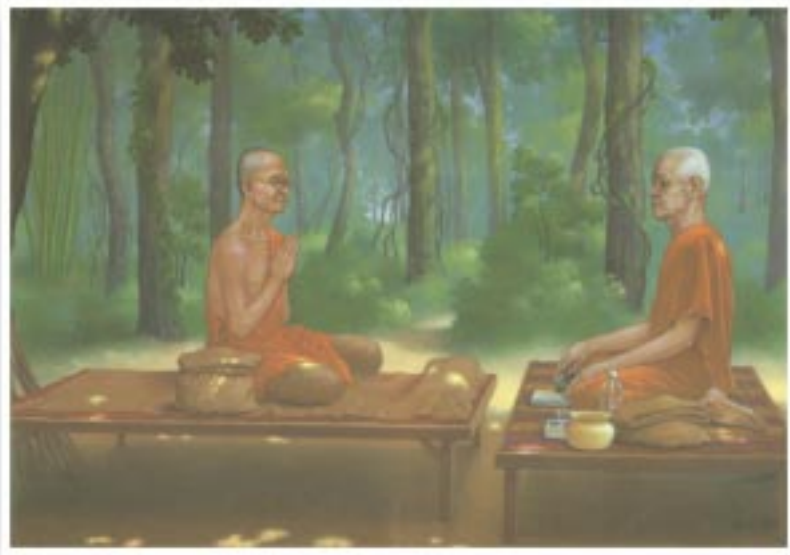
‘เราเป็นผู้ส่งท่านบุญจันทร์มารักษา และได้มอบให้หมอเป็นผู้ดูแลรักษา เราคอยฟังข่าวจากหมอเป็นระยะๆ อยู่ เราจึงไม่มารบกวน เมื่อทราบว่าอาการป่วยดีขึ้น และหมออนุญาตให้กลับได้แล้ว เราจึงมาเยี่ยมคุณ เราเป็นผู้ส่งท่านมา เราจะเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องค่าใช้จ่ายในการรักษาทั้งหมด ทั้งค่าห้องค่ายา ให้ทางโรงพยาบาลคิดรวบรวมดูซิ เป็นราคาเท่าไร อาจารย์จะเป็นผู้จ่ายให้’

คุณหมอกลับเรียนว่า ‘สำหรับค่าหมอที่รักษา... อาจารย์หมอนที่ขอยกถวายทั้งหมด ไม่คิดค่ารักษา สำหรับค่าห้องค่าอาหาร... ที่เข้ารับการรักษาเป็นเวลา ๖ เดือน ทางโรงพยาบาลไม่คิด ขอยกถวายทั้งหมด...’

การที่หลวงปู่อาพาธในครั้งนี้ นับว่าเป็นการอาพาธครั้งใหญ่หลวง เกือบจะเป็นครั้งสุดท้ายก็ว่าได้ แต่ด้วยบารมีแห่งเมตตาธรรมของพ่อแม่ครูบาอาจารย์ คือท่านพระอาจารย์มหาบัว ท่านได้ช่วยเหลือทั้งภายนอกและภายใน **ภายนอก** ท่านได้ช่วยเรื่องการติดต่อฝากฝังกับหมอใหญ่แลเอาใจใส่เป็นพิเศษ ทั้งการเดินทางไปและกลับและการรักษาพยาบาล... **ภายใน** คือเรื่องธรรมที่หลวงปู่มีความเคารพในองค์ท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงได้ยอมไปรักษาตามคำสั่งของท่าน

หลวงปู่ได้เล่าให้ฟัง หลังจากกลับมาถึงวัดแล้วว่า ‘การป่วยครั้งนี้ เราได้เตรียมปล่อย่างทั้งหมดแล้ว ถ้าไม่ใช่พ่อแม่ครูจารย์บ้านตาดสั่งแล้ว เราไม่ไปเลย’

หลวงปู่ได้เป็นรมโพธิ์รมไทรให้ศิษย์ได้ฟังพาอาศัยต่อมาอีกเป็นเวลาถึง ๒๓ ปีจึงได้ละชั้นไป...”

ภาพจำลองเหตุการณ์คราวเยี่ยมอาพาธหลวงปู่บุญจันทร์ ณ วัดป่าสันติภาวส

คราวที่หลวงตามหาบัวท่านเยี่ยม
อาการอาพาธของหลวงปู่บุญจันทร์ก่อน
มรณภาพไม่นานนัก ท่านกล่าวกับหลวงปู่
บุญจันทร์ก่อนกลับว่า

“เอาละนะ จะกลับละ ไม่มีอะไรจะ
เตือนกันหรอกนะ กรรมฐานใหญ่เหมือนกัน”

จากนั้น ท่านหันไปพูดกับญาติ
โยมที่เข้ามากราบท่านในขณะนั้นว่า

“ตั้งใจมาเยี่ยมอาจารย์บุญจันทร์
แต่ก่อนในคราวออกปฏิบัติ ท่านก็ออก
ปฏิบัติ เราก็ออกปฏิบัติ ได้เจอกัน ทุกข์
ยากลำบากด้วยกัน เอาละกลับละ เยี่ยม
คนป่วยไม่รบกวนนานหรอก”

วาระสุดท้ายขณะที่หลวงปู่ท่าน
จวนเจียนมรณภาพเต็มที่แล้ว เป็นเวลา
เดียวกันกับที่หลวงตาท่านเดินทางไปถึง
พอดี ท่านไปอย่างรีบเร่งแล้วเข้าไปใน
ห้องอาพาธของหลวงปู่ ท่านขยับไปยืนอยู่
ใกล้ๆ ทางศีรษะแล้วท่านเอามือเปิดผ้าที่ปิด
หน้าผากหลวงปู่ออกดู พร้อมกับพูดว่า

“วันนี้บวมมากกว่าวานนี้”

ในขณะนั้นหลวงปู่ได้หายใจเบาลง
เหมือนกับจะขยับตาเล็กน้อย แล้วหลวงปู่ก็
หยุดหายใจ ละธาตุขันธ์ไปในที่สุดเมื่อเวลา
๑๐.๕๒ นาฬิกา ของวันที่ ๑๘ มิถุนายน
พ.ศ. ๒๕๓๘ จากนั้นท่านจึงถอยไปนั่งเก้าอี้
แล้วมองดูหลวงปู่ พร้อมกับพูดว่า

“เอา หยุดหายใจแล้ว”

ภายหลังต่อมา ท่านพูดถึงเรื่องนี้กับ
พระว่า “ท่านบุญจันทร์คอยเรา พอเรามา
ถึง เข้าไปเยี่ยม ท่านก็ไปเลย”

ระยะที่หลวงปู่บุญจันทร์อาพาธ
อย่างหนักเช่นนี้ท่านก็ยังคงเป็นที่พึ่งคอยให้
คำแนะนำปรึกษาทุกสิ่งทุกประการในวิสัย
ของท่านแก่คณะศิษย์ของหลวงปู่ อย่าง
อบอุ่นอยู่ทุกระยะจวบจนวาระสุดท้ายของ
หลวงปู่ เลยทีเดียว ความเมตตาของท่านที่
รับเป็นธุระใส่ใจอย่างเต็มที่ต่อคำกราบ
เรียนปรึกษาของคณะศิษย์หลวงปู่บุญ
จันทร์ในวาระต่างๆ ดังนี้

“ดูก็อยากจะทำนิมนต์ให้หลวงปู่บุญจันทร์ลงไปรักษาที่โรงพยาบาลศิริราช ท่านอาจารย์จะมีความเห็นอย่างไร?”

“ขอโอกาสพ่อแม่ครูอาจารย์ ขณะนี้หลวงปู่บุญจันทร์หยุดการรับรู้ภายนอกแล้ว เหลือแต่เพียงลมหายใจเขาออกเท่านั้น และหมอได้หยุดถวายการรักษาใดๆ ทั้งหมดแล้ว แต่ถ้าจะถวายการหยอดน้ำเป็นครั้งคราวจะสมควรหรือไม่?”

“กราบเรียนเรื่องจัดการสรีระศพหลวงปู่และขอถวายให้องค์หลวงปู่มหาบัวเป็นประธานในการนี้ด้วย”

“ขอโอกาสพ่อแม่ครูอาจารย์ จะให้เอาไว้อีกวัน?”

“กราบอาราธนานิมนต์ ขอให้องค์หลวงปู่มหาบัวเป็นองค์แสดงธรรมในวันพระราชทานเพลิงศพของหลวงปู่ด้วย”

“เห็นสมควรให้สร้างเจดีย์อนุสรณ์สถานของหลวงปู่บุญจันทร์หรือไม่?”

พระเพชรน้ำหนึ่ง...

ธาตุขันธ์ยามอาพาธหนัก

หลวงตามักได้เกี่ยวข้อกับการตัดสินใจครั้งสำคัญๆ เกี่ยวกับธาตุขันธ์ยามอาพาธหนักของครูบาอาจารย์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เช่นคำปรารภของท่านคราวหนึ่งดังนี้

“...พระลูกศิษย์หลวงปู่ดุดาได้ไปหาเราที่สวนแสงธรรม เราก็ได้ถามถึงอาการของหลวงปู่ท่านว่า...

‘แต่ก่อนธาตุขันธ์ของท่านเป็นคุณ เป็นประโยชน์ ทำประโยชน์ให้โลกมามาก

ต่อมาก นานแสนนาน จนกระทั่งอายุถึงปูนนี้ และได้เข้ามาอยู่ศิริราชแล้วเวลานี้ เพื่อจะลาขันธ์ไปเพราะขันธ์นี้ใช้ไม่ได้แล้ว

นอกจากใช้ไม่ได้แล้วยังเป็นโทษรอบตัวอีก ไม่มีช่องว่างของขันธ์ที่จะไม่เป็นโทษต่อท่าน และยังจะเอาท่านไว้อย่างนั้นอยู่หรือ?... สมควรแล้วหรือ? ให้ลูกหลานไปพิจารณานะ’

นี่อาจารย์ซาก็เป็นอย่างนี้ละ เราบอกตรงๆ เลย อาจารย์ซาก็เกี่ยวกับเราอีกเหมือนกัน คุณกันมาสักเท่าไรแล้ว แล้วนี่หลวงปู่ดุดาก็เหมือนกัน คุณกันมานานสนิทสนมกันมากทั้งสององค์นี้กับเรานะ

หลวงปู่ดาคา ถาวร วัดกลางชูศรีเจริญสุข
อ.บางระจัน จ.สิงห์บุรี

หลวงปู่ดาคาท่านเป็นเหมือนปู่
เรานี้จะว่าไง พอเราไปกราบที่ตักท่าน
ท่านก็ อู๋ จับโน้นลูบนี้ จับนั้นจับนี้เราจะ
ท่านทำด้วยความเมตตาจริงๆ แหละ...

ท่านยังยกยอดต่อลูกศิษย์ลูกหา
ของท่านเองด้วย เขาเอาเทปเราไปเปิดให้
ท่านฟัง กัณฑ์เด็ด ๆ เสียด้วยนะ... ลูกศิษย์
มาเล่าให้ฟัง ท่านพูดเวลาเทศน์จบลงแล้ว
ท่านว่า

‘ได้ยินชื่อท่านมานานแล้วแหละ
ท่านมหาบัวนี่ คุณกันมาสักเท่าไรแล้วยังไม่
รู้ที่อยู่หรือว่าคุณกัน... จะมาเล่าอะไรให้ฟัง
อีกละ’

ทีนี้เมื่อพระมาหาเรา... เราก็ฝาก
ข้อคิดไปว่า ‘เวลานี้ชั้นนี้ไม่เป็นประโยชน์
อะไรกับท่านแล้ว ลูกศิษย์จะหวังชื่นชม
ยินดีเพราะไฟคือธาตุชั้นนี้เผาไหม้ท่านอยู่
อย่างนี้สมควรแล้วหรือ?... เวลานี้ไฟชั้นนี้
เผาตลอดไม่มีว่างเลย... ให้ไปพิจารณานะ’

อาจารย์ชาเป็นลักษณะนี้มา
หลายปี ถามที่ไรก็เป็นอย่างนี้ ก็พอดีพระ
หนองป่าพงไปหาเราที่สวนแสงธรรม เอา
กันใหญ่เชียวคราวนั้น เปรี้ยวทีเดียวอัด
เทปเอาไว้เสร็จ

พอเสร็จแล้วเขาก็เอาเทปไปเปิด
เมืองอุบลฯ เลย เอาไปตั้งก๊วกที่วัดหนอง
ป่าพงเลย บรรดาลูกศิษย์ลูกหาท่านมา
รวมนั้นหมด ผู้ว่าเป็นผู้นำเทปไปเปิด

‘เอ้า ใครที่นี้ฟังนะ เทศน์นี้เทศน์
อาจารย์มหาบัว ท่านอาจารย์มหาบัวกับ
ท่านอาจารย์ชาสนิทกันมานานสักเท่าไร
แล้ว ฟังท่านจะพูดวันนี้นะ’

พอว่าอย่างนั้นก็เปิดทันที... ได้
เห็นผิวๆ เฝินๆ ได้เห็นท่านอยู่นั้นก็พอใจ
ท่านจะมาหวังอะไรในธาตุในชั้นนี้อันนี้
เมื่อเห็นว่าเป็นไฟพอแล้วยังจะมาหวัง

ท่านอาจารย์ชา สุภัทโท วัดหนองป่าพง
อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี

คร่าวเยียมอาพาธหลวงปู่ขาว อนาลโย ณ วัดถ้ำกลองเพล จ.หนองบัวลำภู

อะไรอีก ห่วงไฟเผาเจ้าของมันมืออย่าง
เหวอ... ท่านพร้อมอยู่แล้วที่จะติด ตั้งแต่
ระยะช่วยตัวเองไม่ได้แล้วนั้น... ครูบา
อาจารย์จะตายแล้วไม่ยอมให้ไป ไม่ให้
ตาย เอาไฟจี้ไว้อย่างนั้น ระวังระยงเต็ม
หมด ออกซิเจนช่วยลมหายใจ ช่วยลม
หายใจอะไร ช่วยไฟเผาว่านี่จึงถูกนะ

ถ้าเอาอันนี้ออกแล้วไฟก็หยุดเผา
ท่านก็ติดออกแล้ว นั่นคุณก็เห็นอยู่อย่าง
ชัดๆ โทษก็เห็นอยู่ชัดๆ อย่างนั้น ถ้าอันนี้
จ่อไว้อยู่ตลอด ก็เผาอยู่ตลอดอยู่นั้นจะว่า
ไง พอเปิดออกนี่ก็ติดออกแล้ว นั่นเห็น
ชัดๆ อยู่

ถ้าพูดถึงเรื่องของหมอ เขาก็ทำ
ตามหลักวิชาของหมอ เหตุผลเรามียังไง
อรรถธรรมมียังไง ปฏิบัติต่อครูบาอาจารย์
ก็ควรชี้แจงให้เขาทราบ ควรปล่อยก็ปล่อย
ชี้ เอาไว้ให้ใคร มันไม่เกิดประโยชน์ยังไม่
แล้ว ยังเป็นโทษเอาอย่างหนักหนาทีเดียว

“...ขนาดหลวงปู่ขาวแล้ว
ท่านจะมีปัญหาอะไร ว่างั้นเลย
จะตายทำไหนก็ตาย
ทำตายก็ได้ เอहिปัสสิโก
ทำตายธรรมของจริงได้
...ดีดีฝั่งเดียว ไปเลย...
มันก็หมดแล้วนะนี่
พระประเภทเพชรน้ำหนึ่งๆ
หมดไปๆ ...”

ใครจะเอาไฟมาเผามาจี้ไว้แบบนี้ทั้งวันได้
เหวอ นี่ไม่ทราบว่ทั้งวันทั้งคืนทั้งปีอะไร
จี้เผาหมดรอบตัวๆ

เรื่องธาตุเรื่องขันธก็รู้กันอยู่แล้ว
ตั้งแต่ยังไม่ตายก็รู้อยู่แล้ว ก็เครื่องมือใช้
เฉยๆ มีจิตเป็นผู้บงการ พอจิตหดตัวเข้า
มาเสียแล้วสิ่งเหล่านี้ก็เป็นทอนไม่ทอนฟัน

ไปเท่านั้น เกิดประโยชน์อะไร ก็เหมือนกับ
เครื่องมือเราทั้งเคลื่อนอยู่รอบตัวนี้ก็ไม่เกิด
ประโยชน์เมื่อเจ้าของใช้การใช้งานอะไรไม่
ได้แล้ว... นั่นแหละเรียนจิตให้เห็นอย่างนั้น
ซี เห็นชัดเจนแล้วจะถามใคร... ประจักษ์อยู่
ในหัวใจเจ้าของแล้วพอทุกอย่าง...

นี่เอาศพท่านกลับคืนไปโน้นนะ วัด
กลางชูศรี ท่านเป็นพระเพชรน้ำหนึ่งนะนี่
หลวงปู่ดानीเพชรน้ำหนึ่ง อาจารย์ชาก็
เหมือนกัน ท่านเหล่านี้เพชรน้ำหนึ่ง แล้วจะ
มาหวงมาหวงอะไร ธาตุขันธ์เป็นไฟนั่น...

เรายังไม่ลืมหลวงปู่ขาวท่าน เวลา
ท่านกำลังเพียบ คือท่านไม่ให้ใส่ออกซิเจน
ท่านไม่ให้เอาใส่ แล้วพวกนั้นก็เอาไวข้าง
นอก คือท่านห้ามไม่ให้เอาใส่ เราเห็นด้วย
รอยเปอร์เซ็นต์ ไปยุ่งกับท่านทำไม ที่นี้พอ
เอาเข้าไปจ่อไปถูกท่าน... ทั้งๆ ที่ท่านก็
เพียบอยู่แล้วนะ ท่านยังปิดมือปั๊บบอกเลย

ขนาดหลวงปู่ขาวแล้วท่านจะมี
ปัญหาอะไร ว่างั้นเลย จะตายทำไหนก็
ตายซี ทำทายก็ได้ เอหิภัสสิโก ทำทาย
ธรรมของจริงได้... ดิถีเดี่ยวไปเลยว่าจะ
ไม่อยู่แล้วไม่อยู่แล้ว มันก็หมดแล้วนะนี่ พระ
ประเภทเพชรน้ำหนึ่งๆ หมดไปๆ...”

หลวงตาเป็นประธาน ในงานพระราชทานเพลิงศพ
หลวงปู่ขาว อนาลโย

สนิทใจได้ด้วย “ธรรม”

สายสัมพันธ์ในธรรมของท่านมีได้จำกัดไว้ในหมู่บรรพชิตเท่านั้น มีฆราวาสจำนวนมากที่สนใจประพฤติปฏิบัติธรรม และสำหรับผู้ที่มีความมุ่งมั่นจริงจังไม่ว่าเพศภูมิใด ย่อมประจักษ์ผลแห่งธรรมภายในใจขึ้นเป็นลำดับๆ ไป นักภวานาหญิงหรือชายนั้นจะให้ผลแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร หลวงตาเคยให้เหตุผลว่า

“...การปฏิบัติไม่มีเพศ เรื่องมรรคผลนิพพานแล้วไม่มีเพศ เหมือนกับกิเลสไม่มีเพศ มีได้ด้วยกันทั้งนั้น ความโลกก็มีได้ทั้งหญิงทั้งชาย ความโกรธ ความหลง ราคะตัณหา มีได้ด้วยกัน

มัชฌิมาปฏิปทา จึงมีได้ทั้งหญิงทั้งชายเป็นเครื่องแก้กิเลสทั้งหลาย แก้ได้ด้วยกันทั้งนั้น ด้วยอำนาจความสามารถของตนแล้ว มีทางหลุดพ้นได้เช่นเดียวกัน...”

ด้วยเหตุนี้เอง เมื่อโอกาสอำนวย ท่านจะไปเยี่ยมเยียนถึงสำนักผู้ปฏิบัติธรรมเหล่านั้น เช่น สำนักชีบ้านห้วยทรายของคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ สำนักปฏิบัติธรรม เขาสวนหลวงของอุบาสิกา กิ นานายน ในตอนนี้จะขอกล่าวถึงคราวที่ท่านแวะเยี่ยมสำนักปฏิบัติธรรมเขาสวนหลวง ดังนี้

ท่านเคยได้ยินกิตติศัพท์ชื่อเสียงของคุณยาย ก. เขาสวนหลวงมานานแล้วว่าเป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบควรแก่การเคารพกราบไหว้ แต่มีข้อนาประหลาดใจ

อยู่อย่างหนึ่ง คือ เขวากันว่าคุณยายเป็นคนไม่เอาพระ คือไม่ต้อนรับพระ สิ่งนี้เองทำให้หลวงตาอยากรู้ว่าจะเป็นจริงหรือไม่? หรือว่ามีเหตุผลด้วยประการใดกันแน่ เพราะหากเป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบจริงๆ แล้ว ลักษณะเช่นนี้ไม่น่าจะมีทางเป็นไปได้ ท่านจึงไม่ค่อยอยากจะทำเชื่อข่าวลือนี้สัก

เหตุนี้เอง เมื่อจังหวะมาถึงในคราวท่านไปกรุงเทพฯ เพื่อดูแลอาการอาพาธของท่านเจ้าคุณพระธรรมเจดีย์ซึ่งเป็นพระอุปัชฌาย์ของท่านเองที่โรงพยาบาลศิริราช เมื่อได้โอกาสอันควร ท่านจึงเข้าไปเยี่ยมเยียนคุณยายถึงสำนักฯ เขาสวนหลวงราชบุรีด้วยตนเองเลยทีเดียว

พอเข้าไปในสำนักเท่านั้น ไม่นานก็มีเสียงระฆังเคาะดังกังวานขึ้น เรียกให้บรรดา สตรีนักปฏิบัติธรรมทั้งหลายพากันหลังไหลมากราบท่าน และให้การปฏิสันถารต้อนรับเป็นอย่างดี โดยมีคุณยาย ก. เป็นหัวหน้าอยู่ ณ ที่นั้นด้วย

หลังจากสนทนาพูดคุยกันได้ไม่นาน คุณยายกราบอาราธนาขอนิมิตต์ให้ท่านแสดงธรรมแก่เหล่าอุบาสิกา นักปฏิบัติทั้งหลาย ท่านจึงเมตตาแสดงธรรมโดยเน้นเรื่องจิตตภาวนาเป็นสำคัญ

ทราบว่า หลังการแสดงธรรมจบสิ้นลง คุณยายถึงกับประกาศขึ้นด้วยความอาภัพในธรรมปฏิบัติของคุณยายเองแก่บรรดาอุบาสิกาในสำนักว่า

“...ธรรมที่ท่านอาจารย์ได้แสดงให้เห็นพวกเราฟังนั้น สามารถยึดถือเป็นหลัก

ประพฤติปฏิบัติได้อย่างถูกต้องไม่มีผิดพลาดแม้เปอร์เซ็นต์เดียว....”

เหตุการณ์ในครั้งนั้น เป็นที่ประจักษ์แก่ตัวท่านเอง ดังคำกล่าวที่ท่านเล่าให้ผู้มากราบเยี่ยมคนหนึ่งฟังว่า

“...ที่ว่าคุณยายไม่ต้อนรับพระนั้น หมายถึงพระประเภทโกโรโกโสไม่ได้เรื่องได้ราวต่างหาก

ถ้าเป็นพระเคารพธรรมเคารพวินัย คุณยายท่านก็ไม่เป็น... จะว่าอะไร แม้แต่เราเองก็ไม่ต้อนรับพระประเภทนั้นเหมือนกัน...”

ท่าน ก. เขาสวนหลวง

